ופ"ג מהל' שגנות הל' ג

ופ"ד מהל' תמורה הלי"ח:

C1:

מי מצית אמרת הדין דחמאת תקרב עולה

הכא נקבה הכא זכר מתיב רב המנונא ומי

אמרינן בהמה בעלת מום כסתומה דמיא

ת"ש יש כיצד אמרו האיש מגלח על נזירות

אביו בזמן שהיה (6) הוא ואביו נזירים והפריש

אביו מעות לנזירותו ומת ואמר הריני נזיר

ע"מ שאגלח על מעות אבא 🌝 היו לו

מעות סתומות יפלו לנדבה היתה לו

בהמה מופרשת חמאת תמות עולה תקרב

עולה ושלמים יקרבו שלמים מאי לאו אפי׳

בעלת מום לא תמימה אבל בעלת מום

כםתומה דמיא מאי איריא מעות לימא

היתה לו בהמה בעלת מום יפלו לנדבה

הכי גמי בעלת מום למאי קדישא לדמי

דמי היינו מעות מתיב רבא ייקרבנו בקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו יכול לא

יצא בקרבנו של אביו שהפריש מן הקלה

על החמורה או מן החמורה על הקלה אבל

יוצא בקרבן שהפריש אביו מן הקלה על הקלה או מן החמורה על החמורה ת"ל

יוצא ואינו יוצא הוא יוצא ואינו יוצא בקרבנו יוצא

בקרבנו של אביו יכול לא יצא בקרבן אביו

בבהמה שהפריש אפי' מן הקלה על הקלה

מן החמורה על החמורה שהרי אין אדם

מגלח על בהמת אביו בנזירות אבל יוצא

במעות שהפריש אביו אפי' מן החמורה על הקלה או מן הקלה על החמורה שהרי אדם מגלח על מעות אביו בנזירות

מעות אביו בנזירות

א) לקמן ל:, ב) הכל בכרימות כז:, ג) [בס"א: מ"ל קרבנו

בקרבנו], ד) ל"ל המנונא, ב) נ"א במעורבין, ו) ל"ל אשר, ו) ל"ל נזירות, ח) שייך

לדף כ״ח., ט) נ״ל חטאתו, י) נ״ל לעבירה,

נוסחת הריב"ן

א] כך: ב] אביו: ג] וקא: ד] וכדמפרש: ה] דמיא לה: ו] (למתני) ליתא בכ"י:

זן ווהביל לת כו' בהרבו

ון (ואפינו מעל כו בקופן אביו) כ"ז ליתא בכ"י: ח] על בהמה ת"ל והביא את קרבנו

שעירת עזים תמימה על חטאתו עד שיהא קרבנו

לשום חטאתו:

הגהות הב"ח

(A) גמ' כזמן שהיה אביו נזיר והפריש אביו כל"ל

ומיבת הוא נמחה: (ב) שם

ע"מ שאגלח על מעות אכא אין זה מגלח על מעות

אביו היו לו מעות

סתומות: (ג) רש"י ד"ה

הכי גרסינן וכו' מעות

לטירות ומת ואמר הריני

טיר וכו' על טירות אביו אלא רב המנונא וכו' מגלח

הוא מדלג בה ונקט סיפא

משום דבעי פריך מינה כל"ל והד"ח:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

תום' ד"ה (בעמוד [א

הקודם) ואמאי וכוי דלמיתה אולא. נ"ב ר"ל בהמת חטאת. א"מ: ב] בא"ד דלא חזו להקרבה

כגון פרים כל"ל: ג] בא"ד

וה"ה דודאי סתומין הוו

מעלו לנדבה. נ"ב עייו א"מ

מד א מיי׳ פט״ו מהל׳ פסולי מוקדשין הל״ז

תורה אור השלם ו. או הודע אליו חטאתו אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהַבִּיא אֶת קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זְכָר קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זְכָר ויקרא ד כג ַּהָבִּים. 2. אוֹ הוֹדֵע אֵלְיו חַשְּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהַבִּיא קְרְבָּנוֹ שעירת עזים תמימה יְבָּרְתְּי בְּרְּם יְנְבְּיְבֶּּתְּ דְנָקֶבָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא: ויקרא ד כח

מוסף רש"י

האיש מגלח על נזירות אביו. אם נדר אביו בנזירות והפריש קרבנותיו ומת, והיה בנו נזיר, הבן מגלח ביום מלאת ומביא קרבנות שהפריש לביו (חומה רג). מז הקלה על החמורה. לא יצא זה מידי עבירה קלה, למיתו זה וחלב שליון בק כגון נדה וחלב שליון בק מיתת בית דין בבהמה שהפרים אביו על עבירה חמורה, כגון חלול שבת (בריתות בו:). ת"ל קרבנו. תלתא זימני כתיב גבי חטאת קרבנו, חד בנשיא ותרין מוח. על בהמת אביו בנזירות. שהפריש אביו לנזירותו (שם).

פי' הרא"ש הכא נקבה והכא זכר. יקבית הפרשה ולאידך פי׳ בשעת הפרשה ודאי הוקבעו כל א׳ למה שהוא ראוי: ה״ג בזמן שהיה אביו נזיר והפריש -מעות סתומים לנזירותו ואמר הבן הריני נזיר ע"מ שאגל' על מעות ואבאז שאגל על מעות (אבא) ה"ז מגלח על מעות אביו. אבל אם היה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות מחומים ומת ואמר הבן הריני מגלח על מעות אבא יפלו לנדבה. י״ס דגרסי איפכא. אבל גירסא זו עיקר . דמסתברא למימר דנאמר הלכה היכא דתחלת קבלת מעות אביו. אבל אם בחיי אביו היה נזיר כבר הוזקק אביי היה כדי ההקק להביא קרבנות משלו: היתה לו בהמה מפורשת עליו וכו׳ מאי לאו אפי׳ בעלת מום אם הפריש אביו ג' בהמות בעלי מומין כמפורשות דמי. דאי כסתום דמי יפדו ויביא בדמיהם נדבה אלא ודאי כמפורשים דמי ולא חשבי׳ וימותו כולם. דמסתמא עומדים כבשה לחטאת ודמי כבש לעולה ודמי איל לשלמים: א״ה מאי איריא מעות כיון דחשבת בהמה בע"מ כסתומים. מאי איריא דתני ברישא מעות ליפלוג ברישא מעדת ליפלת וליתני הכל בבהמה וליתני ברישא היתה לו בהמה בע"מ יפלו לנדבה. ומשני בע טיפלו לנובוו. ומשני כיון דבע"מ קדושה לדמי היינו מעות. מתיב רבא קרבנו בקרבנו וכו' בפ' קובנו בקובנו וכו בפ אשר נשיא יחטא כתיבי ג׳ קרבנות חד בנשיא וחד . בהדיוט. אחד בכבשה

עליה שם עולה אף למעול בה אף אם מתו הבעלים דלמיתה אולא או ועוד אי במפורשין בפירוש בשעת הקרבה לריך למימר ומאי קמ"ל רשב"ג וא"ת ומאי קס"ד דרב פפא והא מוכחא מדרב חסדא דבעופות כסתומין דמיין וה"ה בבהמה ויש דוחק לומר דרב פפא ס"ל דרב

חסדא [בדותא] וליתאº דבכמה דוכתי [מייתי] לדרב חסדא ול"ל דרב פפא ודאי ס"ל דאפילו את"ל דעופות כסתומים דמיין ולא ממעטינן להו ממעות היינו משום שאין לנו למעט אלא דבר הדומה למעות דלא חזו להקרבה כגון בן לפרים דלא חזו למיר להקרבה אבל עופות דחזו גופייהו להקרבה אין למעטן מהלכה שנתפרש במעות סתומין יפלו לנדבה והוא הדין דודאי סתומין הוו בן מעלו: לנדבה ומשני ליה רב שימי וא"ל ולקח ועשה אמר רחמנא בלהיחת בעלים אומר כן כלומר ואם לא פירשו הבעלים בשעת הלקיחה הוו כסתומין והוא הדין דרב הונא דאמר ד] בבהמות דהוו כסתומין 6 לפי שאינו מוכיח מגוף התורים הי חטאת והי עולה וכן כשהפריש שלשה פרים אין מוכיח מגוף הבהמות כלום הי חטאת והי עולה הילכך נוכל לומר דהוו כסתומין לגמרי אבל הכא במתני׳ דרשב"ג דקתני הביא שלש בהמות הראויות דמוכיח מגוף הבהמה הי לחטאת והי לעולה והי לשלמים דכבשה לחטאת שחטאת באה נקבה וליכא למימר דתקרב עולה שהעולה בא זכר דהיינו כבש וכן איל מפורש הובפסחים? להדיא דקרב שלמים וכן כבשה לחטאת וכן כבש לעולה הילכך כמפורשין דמו דאין מפורש גדול מזה אבל ג' פרים כסתומין דמיין ולא נאמר אי ג' פרים הוו כסתומים

ה"נ הוו כסתומין [כך] סבר המקשה: בותיב רב י) הונא. אמרת בעלת מום כסתומים דמיא לר"ג דאמר לעיל הכי פריך והתניא כילד האיש מגלח לנזירות אביו ה"ג בומן שאביו היה נזיר והפריש מעות למירותו פירוש סתומין ומת ואמר הבן הריני מיר ע"מ שאני מגלח על מעות אבי ון דהוא שמגלח על מעות אביו פירוש אע"ג דלהמו מייתינו דאם אביו הפריש מעות לחטאתו שאכל חלב ומת ונתחייב הבן גם הוא חטאת חלב אינו מביא חטאתו ממעות שהפריש אביו חטאת ה"ני הלכה היא בנזיר שמגלח על מעות שהפריש

אביו למירותו ודוקא שלא נדר הבן בחיי אביו כדמסיק והולך אבל נדר בחיי אביו לא כדקתני אבל מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות פירוש בסתמא ומת ואמר הבן הריני מגלח על מעות אבי אינו מגלח עליהם אלא יפלו לנדבה דכך היא הלכה ואית ספרים דגרסי איפכא וגירסא זו עיקר: הרתה דו בהמה מופרשת [חמאת] תמות עודה תקרב עודה ושדמים תקרב שדמים מאי דאו אפידו בהמה בעדת מום. כלומר מאי לאו אפי׳ הפריש אניו שלש בהמות בעלי מום ומת דניתן להן דין מפורשות בתערובת ימוחו¹⁰ ולא ניתן להם דין מעות סתומין לפדותם ולהביא בדמיהן נדבה דבעלי מום [כמפורשין דמי]: לא תביבות. כלומר לא משכחת דין מפורשת אלא בבהמה תמימה אבל בעלת מום כסתומין דמיין במעורבין יי: מארי איריא דתגי מעות בו'. ואמאי נקט ברישא מעות ה"ל למיתני ברישא היתה לו בהמה בעלת מום דהכי היי שפיר טפי למיתני דין סתומים ומפורשין הכל בבהמות] וא"ת ואמאי לא פריך ממתני" דקתני מעות סתומין יפלו לנדבה ואי בהמה בעלת מום כמעות סתומין ליתני בהמה בעלת מום וי"ל דמברייתא פריך שפיר דמשמע דכולה ברייתא בסתומין זן מיירי וא"כ ליתני כולה בבהמה וליפלוג וליתני בדידה הכל בין בעלת מום בין תמימה אבל בתתני׳ קתני מעות מפורשין להכי קתני בתר הכי מעות סתומין ומחלק הכל במעות להכי ליכא למיפרך ליתני בהמה בעלת מום דהוי כסתומין» במקום [מעות]: בורגיב רבא קרבגו. בפרשת 0 אם נשיא יחטא ושלשה קרבנות¹² כתיבי חד בנשיא וחד בכבשה וחד בשעירה: **ואינן** יוצא בקרבן אביו. ל"ע דמה אינטריך קרא הא ודאי דחטאת שמתו

בעליה למיתה אזלא ומאי האי דקאמר נמי בתר הכי אבל יולא הוא בקרבן אביו שהפריש מן הקלה על הקלה וכו': שהרי אין אדם מגדח עד בחמת אביו בנזירות. כדאמרינן בשילהי פירקין שאינו מגלח על "אביו כי אם על מעות סתומין דלא החכר בלשון המשנה אלא מעות סתומים דהלכה נשנית במעות סתומין דוקא דו היה מדקדק הר"ם דאמר בפ"ק דובחים (דף ט:) חטאת חלב ששחטו לשם חטאת דם כשרה והכא אמר דלא כיפר ויש לחלק דהתם מיירי שלא היה חייב שתיהם כי אם חטאת חלב ולכך עדיף אבל

הכא שנחחייב שתיהן הוי עקירה יותר ועוד יש לומר דודאי לענין להתכפר בו בשביל חטאת חלב שהיתה עומדת לכך איכא מאן דאמר כשרה אבל הכא איירי להתכפר בו משום חטאת דם שרוצה לעוקרו ממה שהיה מתחילה לכך לא כיפר: "ג אבל יוצא במעות שבן מגלח על מעות אביו. ואט"ג שהמעות היו מפורשים לחטחת אביו וכה"ג אינו מגלח על מעות של אביו. ואט"ג שהמעות היו מפורשים לחטחת אביו וכה"ג אינו מגלח על מעות של אביו.

לבשום דוכתה מגלה על מעות אביו: מאבל יוצא בקרבן שהפריש לעצמו. לעבירה זו ויביאנו לעבירה החרת: ת"ל קרבנו על המאתו. בפרשת אם נפש תחטא וגו' והביא קרבנו שעירת עזים על חטאתו ואע"פ שדרשנו כבר שלשה קרבנות 13 עתה בא לדרוש על חטאתו עד שיהא קרבנו לשם שחטאת 14 ואפי׳ אדם אחד: יכול לא יצא. כשמפריש במזיד בהמה המפורשת שלעבודה זו ומקריבה לחטאת 15 אר:

מי מלים אמרם דהאיך דהויא חטאם סקרב עולה. הא ההיא דלשום חטאת הויא נקבה והאי דעולה הוי זכר: מתיב רב המנוגא ומי אמרינן דבהמה בעלם מום כסחומה דמיא והסניא כילד אמרו האיש מגלח כו': ה"ג כילד אמרו האיש מגלח על נוירום אביו בומן שהיה אביו נזיר והפריש אביו מעות

לנזירות ומת (ג) כו': הריני נזיר ע"מ שאגלה על מעום אבא אין זה מגלה על מעום חביו היו לו מעום ססומין כו'. וסדר המשנה אינה אוכן דמעיקרא הוה ליה למיתני מגלח על נזירות בו אבא אלא רב המנונא דבעי לאיתויי פירכא מינה טריחא ליה מילתא למיתני כילד הוא מגלח בו והוא מדלג בה ונקיט בסיפא משום דבעי פרוכי מינה אין זה מגלח על מעות אביו הואיל וכבר מת אביו קודם שקיבל עליו זה נזירות אבל בסיפא דברייתא מפרש כילד מגלח על מירות אביו דו כדמפרש בסיפה דמתני': היתה לו בהמה מופרשת. כלומר שהפריש ג' בהמות אבל לא פי׳ איזו לחטאת ואיזו לעולה: מאי לאו אפי׳ בעלת מום. שהן בעלי מומין וקא חשיב להו כמפורשים דקאמר החטאת תמות והעולה תקרב כלומר תמכר ויביא בדמיה עולה וקשיא לר"נ דאמר [כו:] בעלת מום כסתומה דמיא ויפלו דמיה לנדבה כדין מעות סתומין: לא סמימה. הראויה ליקרב ומשום הכי הויין להו כמפורשין: מאי איריא. דתני מעות כסתומין דמיין ליתני בהמה בעלת מום ואנא אמינא מדבהמה דמיא הו כסתומה כ"ש מעות: הכי נמי. קתני דבהמה בעלת מום למאי קדישה לדמי ודמי מעות נינהו וכיון

דקתני מעות לא אינטריך חלמיתני

בזמן בעלת מוס: מחיב רבה. השר נשיה יחטא וגו׳ יווהביא את קרבנו בקרבנו הוא יולא: יכול לא [ילא] בקרבן אביו שהפריש. אביו מן עבירה קלה שעבר כגון שבועת העדות ושבועת ביטוי: על החמורה. שהבן חטא כגון שאכל חלב ודם או שנתחייב בחייבי מיתות בית דין: תלמוד לומר. ואם נפש אחת תחטא והביא (את) קרבנו: שהרי אין אדם מגלה על בהמת אביו בנזירות. כדתנן (לקמן דף ל.) מי שהיה הוא ואביו נזירין והפריש אביו מעות סתומין כו' מדקאמר מעות ולא אמר בהמה שמע מינה דעל מעות הוא דמגלח ולא על בהמה ים:

ותעם נמונה. ל כ עיין טו מ ותיבת מעלו נמחק ונ"ב יפלו: ד] בא"ד וה"ה דאמר בבהמות. דר"ה תיבת בבהמות נמחק ונ"ב בעופות. נעופות. מית דעוטיים ודו"ק: ה] בא"ד וכן איל מפורש בתורה כל"ל והוא בפ' נשא עי' א"מ: ו] ד"ה מתיב ר"ה וכו' על מעות לנתיב לים זכו על נושות אבי דהוא. מיבת דהוא נמחק ונ"ב זהו: ז] ד"ה מאי וכו׳ דכולה ברייתא סתומים דוקא. נ"ב כאן הס"ד ומן היה מדקדק

הר"ם עד סוף הדבור שייך

לדף כח ע"ח בסוף ד"ה שהרי. א"מ ויעו"ש:

הנהות התוספות ל"ל ושם חטאת אף.
בס"א דליתא. 3. ל"ל 2. בס"ם לפינוס. 2. כ"ל ויפלו. 4. ל"ל אי בלקיחת בעלים אי בלקיחת כהן. 5. תיכות אומר הוגא דאמר בבהמות דהוו האלמ דטלת בביטלות דיאור כסתומין, נמחק. 7. ל"ל בפסוקים. 8. ל"ל כדסבר המחשה 9. ל"ל שהפריש אביו לחנואת הכא הלכה כני 10. ל"ל דימותו. 11. תיבת במעורבין נראה ט"ס ויש למחקה. 12. נדל"ל קרבנו. חטאו. 15. ל"ל לחטא.

שכרי עבת בקובן אביו שאם הפריש אביו קרבן על חטאתו ומת והבן היה חייב אותו קרבן עצמו אין הבן יוצא באותו קרבן: מן הקלה חלב ודם ושאר חייבי חטאות שאין חייבין על זדונן סקילה. על החמורה שבת וע"ז וכיוצא בהן שחזיבן על זדונן סקילה: תלמוד לומר קרבנו השני דאפי׳ מן הקלה על הקלה ומן החמורה אינו יוצא: שהרי אין אדם מגלח על בהמת אביו בנו" שאם הפריש בהמות לנזירותו ומת ואמר הבן הריני נזיר ע"מ שאגלח על נז" אבא אינו מגלח עליהם דלא נאמר הלכה אלא של משות תחומית שירתריש אביי.